

KOROŠKI SLOVENEK

Naroča se pod naslovom: „**KOROŠKI SLOVENEK**“.
Klagenfurt, Viktringer-Ring 26.

Rokopisi se naj pošiljajo na naslov:
Politično in gospodarsko društvo, Klagenfurt, Viktringer-Ring 26.

**List za politiko,
gospodarstvo in prosveto**

Izhaja vsako sredo. — Posamezna številka 15 grošev,
Stane četrletno: 1 S 50 g; celoletno: 6 S — g
Za Jugoslavijo
četrletno: Din. 25.—; celoletno: Din. 100.—

Kanclerjeve besede.

„Gojite slovensko narodno zavest, vlada vas bo v vašem stremljenju podpirala! Renegati še nikdar niso koristili nobenemu narodu.“ — Jasne so te besede in na njihovi iskrenosti ne dvomimo. Odgovorni voditelj naše države jih je govoril, mož, iz čigar osebnosti vstaja okoli nas nova država. Izrekel jih je, četudi je dobro poznal ovire, ki zavirajo delo narodnostne pravičnosti. Ob njih naj najprej izgovorimo: Če bi vsi odgovorni voditelji držav pojmovali pravico in dolžnost vodstva tako iskreno vzvišeno, bi se narodnostni spori kmalu polegli. Med manjšinami in njihovimi državami bi vstale vezi resničnega zaupanja in prave zvestobe, velika zapreka na poti k mednarodnemu sporazumu bi bila odstranjena. Bolj kot ob himnah in domorodnih govorih se ustvarja prava državljanska zavest ob pravičnih besedah in dejanjih. Samo čudimo se, da te preproste politične modrosti niso razumeli že svoječasno cesarji, ministri, kanclerji in deželni glavarji. Blagopokojnemu kanclerju Dollfussu in dr. Schuschniggu ne odrekamo iskrenega čuta za pravico in samo veselimo se, če sta ob njem našla pot tudi v sleherni slovenski hiši na Koroškem.

„Gojite slovensko narodno zavest!“ Kancler, sin nemškega naroda, je dal to povelje vsem Slovincem v deželi, Zilanom, Rožanom, Podjunčanom in bratom, okoli Celovca in jezera. Doslej smo si često morali to pravico jemati sami, pogosto proti volji posvetne oblasti. Treba je bilo dobrih živcev in železne volje, da tuja ozkosrčnost in sebičnost nista utrujali in nas uspavali. Mislimo pri tem na tolika preganjanja, prepovedi, sumničenja in preiskave, na tolika zasmehovanja in zapostavljanja, ki jih je naš rod prenašal v stoletju svojega narodnega prebujenja. Kdo se bi čudil tolikemu številu omahljivcev med nami, ko pa se naši sodeželani niso zdrznili niti pred naravnost podlim sredstvom, da so nam po nekem profesorju podtikavali neko mešanico čustva in jezika, ki naj bi dokazovala naše neslovenstvo. In če so celovške „Freie Stimmen“ predznanje nedeljo v uvodniku tirjale svobodo kulturnega udejstvovanja nemškega nacionalizma med „narodom z nižjestejočo kulturo“, razberemo iz članka le to, da je za nacionalce še dolga pot do resnične narodne čistote in narodnega poštenja. S kanclerjevo besedo je potrjena dolgotrajna naša narodna borba na Koroškem in so opravičeni po enem izmed prvih sinov nemške matere, po kanclerju, vsi naši narodni borci za slovensko enakopravnost. Razumeli smo solzo onega našega očanca iz deputacije pri voditelju države, solzo, ki si jo je ob kanclerjevem pozivu skrivaj otrl. Dobri mož je nedvomno mislil pri tem na neštete one, katerim kanclerjeva beseda krivic ni mogla več odtehtati. Bila je solza gotovo še izraz hvaležnosti tudi za vse, ki trpijo in upajo v zmago pravice ob zavisti malih in nizkih. Kancler! Razumeli smo tvoj poziv vsi in še ob njem nam bo borba za naše slovenstvo prijetna in lahka.

„Vlada vas bo v vašem stremljenju podpirala.“ O vemo, da so vladi kot ovira še visoke stene zunaj na Dunaju in pri nas na Koroškem. Je pač tako, da so ljudje neradi enotnega naziranja glede svoje in narodne bodočnosti. Mnogo jih je, ki s strastjo iščejo sonc in slabosti, mnogi zbirajo vedno nove pomisleke in ugovore iz neke škodoželjnosti in le malo jih je, ki verujejo. Lahko izvedljiva bi bila zamisel katoliške Avstrije, če bi bil vsaj sleherni funkcionar prosvetne oblasti kanclerjevega mnenja o avstrijski bodočnosti in še — o pravicah slovenskega naroda. Kar želimo za Nemce, hočemo za nas: prosto pot, da pripravljamo svojemu narodu lepšo bodočnost ob vzorih, ki jih je pred kanclerjem odel vodja de-

putacije v lepe besede: Gut katholisch, gut slowenisch, gut vaterländisch! V tej borbi nam je danes lažje kot pred leti, ker nas krijejo taisti državni cilji. V koliko bomo tudi v bodoče srečavali ovire, premagali jih bomo kot doslej, svesti si še kanclerjeve pomoči. Če sta z nami Bog in država, kdo je proti nam?

„Renegati še niso nikdar koristili nobenemu narodu.“ Zanje najprej naše velikodušnosti! Tuja miselnost in ozkosrčnost sta jih rodila. Obljubljala sta jim za odpad gradove v oblakih, danes pa morajo razočarani doživljati dan, ko jih sam kancler naše države poziva, naj ne škodujejo nobenemu narodu, marveč se vrnejo nazaj v svojo narodno družino. Naj so zanje odprta vrata v očetovo hišo na stečaj, v hiši pa gostoljubje in ljubezen! Saj so člani slovenske narodne družine, naši bratje in sestre po krvi in jeziku. Le kateri izmed njih kljub vsemu še naprej blati rodno mater in materni jezik, naj nosi sramoto odpadništva in naj ga zadene naš mrzli prezir!

S posebnim pozivom se ob kanclerjevih besedah obrača do rojakov Slovencev naša Slovenska prosvetna zveza. Ničesar nimamo dodati, le eno: Bratje, naj so vaše njive zorane!

Kvišku glave, Slovenci!

„Ohranite in gojite zvestobo slovenski narodnosti in vlada vas bo v vašem stremljenju podpirala! Renegati (odpadniki) še nikdar niso koristili nobenemu narodu.“ — To so kanclerjeve besede izza predzadnje nedelje, naslovljene na vas vse, rojaki-Slovenci!

Vam, stari naši borci in korenine, je kanclerjeva izjava lepo zadoščenje za vaše trudapolno večdesetletno delo. Saj potrjuje vaše svete ideale in trdo obsoja vse ponemčevalno delo raznih organizacij in podincev med nami. Mož, v čigar rokah je po Previdnosti usoda naše države, je odobril veliko delo, ki so ga na Koroškem pričeli pred osmimi desetletji Janežič, Slomšek in Einspieler, ga nadaljevali nato Ehrlich, Brejc in Grafenauer in po svetovni vojni vršili naši še živeči gg. poslanci, delo za ohranitev in gojitev zvestobe slovenski narodnosti na Koroškem. V očeh voditelja naše države je bilo to delo sveta naša pravica, ja sveta naša dolžnost.

Tebi, slovenska koroška mladina, bodi kanclerjeva beseda živa pobuda, da se boš borila z še večjo vztrajnostjo in z še globljim navdušenjem za božjo pravico svojega naroda v deželi! V svojem javnem in zasebnem življenju in delovanju ti bodi slovenska narodna zavest, obogatena in utrjena ob katoliškem prepričanju, ognjena plamenica — kot luč pred Izraelci!

In ti, zlata naša deca, ki pohajaš v šole, katere ti ob mnogi ozkosrčnosti drugih ne dajejo, kar je tvojemu narodu naročil državni kancler kot sveto pravico in dolžnost? — Ostani ob svoji mladi lepoti in svoji nedolžnosti narodova živa vest, da se nikdar ne izneveri svetim vzorom svojih prednikov in voditeljev!

Biti Slovenec — bodi Slovencu ponos!

Slovenska prosvetna zveza.

Jugoslavija na novi poti.

Regentski svet je 6. t. m. razpustil zakonodajno skupščino in razpisal nove volitve 6. maja. Z odlokom pričanja nova politična doba v Jugoslaviji, kateri bo dajala njen značaj močna osebnost predsednika vlade dr. Bogoljuba Jevtiča.

Štiriindvajset ur pred razpustom ni bilo o sklepu ničesar znanega, vzbudil pa je v prestolici in v vsej državi nato tem večje zanimanje. Iznenadil ni, ker bi zakonodajna narodna skupščina itak v par mesecih končala svojo dobo. Tudi je bilo znano, da mnogi pristaši starega režima niso povsem soglašali z široko zasnovanim delovnim načrtom predsednika dr. Jevtiča. Pogajanja dr. Jevtiča z voditelji opozicije kot dr. Korošcem, vodjo Slovenske ljudske stranke, z vodjo bosanskih muslimanov Spahom in šefom radikalov Stanojevičem niso ostala tajna. Razodevala so, da hoče dr. Jevtič za izvedbo notranje-politične preosnove v državi širše podlage. Razpis novih volitev daje min. predsedniku in njegovim tri mesece časa za združitev vseh političnih skupin, ki bodo podpirale njegov program. Slednji sloni na stanovski misli in tako v jedru sliči programu naše avstrijske vlade.

Zunanje-politične posledice novega razvoja v Jugoslaviji ne bodo izostale. Že se je nedavno izjavil dr. Jevtič o rimskem sporazumu med Italijo in Francijo in načelno obljubil sodelovanje Jugoslavije, ki pa bo pri tem strogo čuvala narodne interese. Nameravana notranja preosnova pa obeta, da ustvari nove vezi med Jugoslavijo in Avstrijo. Slednje bi bile tudi razvoju manjšinskega vprašanja obeh držav samo v prid.

Eno milijardo dinarjev za javna dela. Predsednik vlade dr. Jevtič je za oživiljenje gospodarske delavnosti napovedal velika javna dela, ki jih bo oddala državna vlada, da oživi državno gospodarstvo, pobija brezposelnost in pomaga napredku turizma. Gradile se bodo nove mednarodne ceste in državne poti, s katerimi bo notranjost države zvezana s Primorjem. Nadalje se bodo gradile nove železniške zveze. Država bo dobila denar potom notranjega posojila. Kmetom je vlada obljubila olajšanje plačevanja davkov in njihovo znižanje.

Pozornost vsega sveta je bila minuli teden obrnjena v London, kjer sta se mudila francoski ministrski predsednik in zunanji minister. Na dolgotrajnih sestankih z angleškimi državniki je bil dosežen sporazum v poglavitnih smernicah Anglije in Francije. Obe državi se izjavljata za enakopravnost Nemčije in jo razvezujeta strogih razorožitvenih predpisov, ki jih vsebuje verzajska mirovna pogodba (katerih se Nemčija itak ni več držala). Od Nemčije zahtevata, naj se vrne v Društvo narodov, pristopi k podonavskemu paktu in k protiletalski pogodbi, ki bi zavarovala države pred napadi iz zraka. Hkrati se je sprožila misel, naj bi se nato vse pokrajinske pogodbe med posameznimi državami povezale s splošno razorožitveno pogodbo.

Da bi Nemčija našla most k sporazumu! Nemčija ima danes v rokah ključ do miru. Po londonskem sporazumu ji ponujata Anglija in Francija roko v trajen sporazum med štirimi evropskimi velesilami, ki bi prevzele nato varstvo nad evropskim mirom. Nemčija svojega stališča še ni objavila. Pričakovati je dolgotrajna, težka pogajanja med omenjenimi velesilami. Dal Bog, da jih zaključí uspeh, ki zagotovi Evropi mirnejšo in lepšo dobo!

Nad 2 milijona ljudi je umrlo od lakote. Iz Ženeve javljajo številke o strahoviti bedi, ki vlada

v nekaterih pokrajinah. V letu 1933 je umrlo od lakote 2.300.000 ljudi, od teh jih je polovica iskala prostovoljno smrt. V istem letu je bilo uničenih 568.000 vagonov žita, 144.000 vagonov riža, 267 tisoč vreč kave, 2.500.000 kg sladkorja, da bi se preprečilo padanje cen. Največ jih je po številkah ženevskega urada umrlo od lakote v Rusiji, nadalje v Kitajski. Ob boljši družabni organizaciji bi se bilo dalo rešiti 67 procentov vseh od lakote umrlih.

Jubilej sv. očeta v Rimu. Dne 12. februarja 1922 je bil kronan za vidnega namestnika Kristusovega in poglavarja katoliške cerkve milanski kardinal Ahil Ratti, ki si je kot novoizvoljeni papež privzel ime Pij XI. Njegovo veliko delo je, da se je sporazumel v laterinski pogodbi z rimsko posvetno oblastjo in ustanovil neodvisno vatikansko državo. Nadalje se mu je posrečilo, da je upostavljal redne odnose z velikim številom drugih držav. Dne 1. maja 1934 je bil sklenjen sporazum med Vatikanom in našo državo. Po 70 letih je sv. oče spet obiskal član francoske vlade, zunanji minister Laval. Zdi se, da se v novi dobi, ki se vedno bolj odpoveduje svobodnjaštvu in socializmu, oblikuje jasnejša in boljša ločitev verskih in državnih zadev in da prihaja solidno sodelovanje duhovne in posvetne oblasti vedno bolj do veljave. Edino sovjetska Rusija po svojih mogotih smrtno sovraži sv. očeta, ker poziva svet v boj proti preganjanju kristjanov pod boljševizmom. Obnova duhovnega življenja v vsem katoliškem svetu, ki se širi pod imenom katoliške akcije, pa je njegovo največje delo.

† dr. Valentin Rožič.

Dne 7. t. m. je umrl po kratki, hudi bolezni. Pripovedujejo, da si je v svojih zadnjih urah želel le še Korošce. Tak je umiral, kakoršen je bil vse dni svojega življenja, vztrajen in dejaven ljubitelj naroda tostran Karavank. Še kot kraljevski senator se je čutil le koroškega Slovenca.

Rodom iz Sv. Trojice pri Moravah je študiral v Gradcu, bil nekaj časa nato tajnik Slovenske ljudske stranke v Ljubljani, nato pa postal tajnik Družbe sv. Mohorja v Celovcu in večletni tajnik Slovenske krščansko-socialne zveze za Koroško. Tod je vžil vse dobrote nemškega nacionalizma, bil nadziran, interniran in prestavljan tja do svetovne vojne in leta 1919. Mnogo je pisal, v svojih spisih pa gradil spomenik Slovenskemu Korotanu. Preko osebnosti dr. Rožičeve ne bo mogel noben zgodovinar koroških Slovencev, preko njegovih del nihče, ki bo hotel spoznavati ta del slovenskega ljudstva in zemlje. Še bolj kot s spisi je oživljal slovensko narodno zavest s vsojim vedrim značajem in svojo predobro dušo. Menda ga med nami ni, kateri se ne bi spominjal dotipnega „dohtarja“ iz Celov-

ca. Ko je moral zapustiti mesto svojega delovanja, je postal profesor na Tehnični srednji šoli v Ljubljani. Pozneje je zaprosil za pokoj in postal član jugoslovanskega senata. Pripovedujejo, da se je kot senator najbolj razživel tedaj, ko je v dveurnem govoru slikal svojim srbskim in hrvaškim tovarišem položaj Nemcev v Jugoslaviji in koroških Slovencev v Avstriji.

Dne 9. t. m. so rankega truplo pokopali v Ljubljani s častjo, ki gre senatorjem kraljevine Jugoslavije. Tudi s Koroške so došli prijatelji počastiti njegov spomin. A največ ostane živega spomina doma med nami, ostane v duhu slovenskem, ki živi naprej iz njegovega katoliškega in narodnega značaja.

Počivaj v Bogu, blagi naš prijatelj!

Več pravice!

Op. ur. Naslednje pismo smo sprejeli od koroškega Nemca, ki se je tekom leta privadil treznejšemu gledanju našega narodnega vprašanja. Je eden izmed onih redkih belih vran med sosednjim narodom, ki hoče dajati vsakemu narodu, kar je njegovo.

Da popravljam svojo Slovincem v „Kärntner Monatshefte“ pred leti storjeno krivico, moram najprej ugotoviti, da sem takrat prenašlo prevzel tuje informacije o slovenski iredenti. (Op. ur. Se nanaša na piscev svoječasni ostri poziv v omenjenem mesečniku z naslovom „An die Intellektuellen der slowenischen Irredenta in Kärnten.“) Po večletnih izkušnjah med koroškimi Slovenci sem prišel do spoznanja, da se moji sonarodnjaki — Nemci — poslužujejo predbacivanja iredente zgolj iz taktičnih razlogov ali iz nenoučenosti. Saj se niti naši zgodovinarji ne uče slovenski!

Nemci smo, saj na Koroškem, zelo čudni ljudje. To, kar zahtevamo z največjo vztrajnostjo za svoje rojake na južnem Tirolskem, v Jugoslaviji in drugje, ravno to cinično zanikujemo manjšini na njeni mnogostoletni lastni zemlji.

Ker se nam je posrečilo potom gospodarskih, šolsko-raznarodovalnih in družabnih vplivov napraviti iz enega dela koroških Slovencev narodne mlačneže in kulturne helote (neznačajneže), ljudi, ki se ne sramujejo psovke „Windische“ — po naglasu je beseda psovka! — raditega izgublamo prepotrebni čut spoštovanja pred zavednimi — edino merodajnimi — Slovenci. Za presojevanje potreb narodne manjšine nikdar ne morejo biti merodajni mlačneži, slepi oboževalci tuje kulture, suženjske duše, nego edino zavedni elementi. Lepo bi gledal vsak Südmartovec, ako bi mu jugoslovanski ali italijanski ali češki ali poljski državnik staval nasproti kot merilo za tamošnje nemške manjšine take Nemce, ki se sramujejo svojega nemštva ali se mu odpovedujejo.

Naša nemška kultura je visoka in bogata dovolj, da se nam ni bati nobene škodljive konkuren-

vajini duši, drhteči si naproti, porečeta v slovesni sklepni molitvi: „Amen!“

Kako tep sen, o Marija A glej, resnično, in je le sen, varljiv, odbegel preknalu...

Hiša njenih staršev je stala ob cesti doli v bližini trga. Ni bilo ravno bogastva v hiši: oče je bil posestnik in gostilničar. A bil je dom brez dolga. Res, otrok mnogo. In starši so se trudili, da jih preskrbijo. Celu mudilo se jim je.

Gospodar Trate se je peljal čestokrat mimo. Tako je videl Marijo pogostoma. In domislil se je po zgodnji smrti prve žene, ki mu je zapustila malega sinka, da bi sodila Marija s svojo svežo mladostno lepoto ravno prav v njegov lepi dom. Otroku je treba druge matere, hiši gospodinje.

A vozil je mimo tudi Dolinar, sosed Tratnikov, čigar dom, majhen sicer, a ličen in prijazen, je stal onstran ceste, da sta se gledala s Trato leto in dan, vsak dan in slednjo lunojasno noč iz obličja v obličje.

Res, Dolinar se ni vozil mimo v kočiji, vozil je les v trg. A bil je mlad, lep mož, krepak in vendar nežen, mehak z Marijo kakor z detetom in obenem zroč na njo kakor na mogočno gospo. Tako je palo v srca, drhteča in čakajoča v sanjavi mladosti, seme, da nista vedela sama, kdaj; vzkalilo je, vzkalilo v prvo ljubezen, da nista znala sama, kako. A skrivala sta jo pred svetom; hranila in čuvala sta jo globoko v srcu kakor čudežno dragocenost, ki bi izgubila del svojega bleska, svoje čudovitosti in sladkosti tisti dan, ko bi jo odkrila pred radovednimi očmi sveta, in bi jo pogledal tujec z zavistnim pogledom, ali bi jo omadeževal celo z grdo, krivično besedo. Vedela sta za njo

ce. Bodimo torej Nemci velikodušni napram zastopnikom slovanske kulture! Ne prestrašimo se vsake slovenske knjige, ki pride z „onstran meje“, vsakega časopisa, ne prestrašimo se čiste, lepe slovenske besede, ne usilujmo revni slovenski deci spakedranko mešanega jezika, dajmo ji vendar enkrat prezasluzeni prostor: slovensko šolo! Pustimo nesmisel sedanje ponemčevalne šole in slične nevredne šale!

Potem šele bomo smeli govoriti o resni volji sporazuma z drugorodnim bratom v deželi.

Franc Celnar, Celovec.

DOMAČE NOVICE

Društva, pozor! Tekma za naše glasilo!

„Koroški Slovenec“, uprava in Slovenska prosvetna zveza razpisujeta

Tekmo za nagrade.

Društva, ki do konca junija t. l. pridobijo največ naročnikov „Koroškega Slovenca“ s za tekoče leto plačano naročnino, bodo sledeče nagrajena:

Nagrade:

1. 50 šil. v srebru.
2. 4 vezane zadnje letnike „Koroškega Slovenca“.
3. Zbirka najnovjših slov. knjig (30 šil.).
4. 20 šil. v srebru.
5. 2 leti zastoj naš list.

Tekmuje lahko vsak v okvirju izobr. društva. V občinah, kjer ni društva, lahko tekmujejo tudi poedinci.

Na delo za našo glasilo!

Hodiše. Dne 20. m. m. je prišlo več življenja v našo vas. Heimatschutz je zbral svojo kompanijo iz Škofič, Vetrinja in Hodiš, orožništvo je bilo pomnoženo na 6 mož. Kaj je bilo? Sturmsharen, organizacija kanclerjeva, je imel zborovanje. Bilo je silno dobro obiskano, govorila sta prof. Henhapl in dež. posl. Kruppl o novi Avstriji. V svojem govoru sta se glede manjšine postavila na popolno katoliško stališče, da so Slovenci enakovredni in imajo iste pravice kot vsi narodi. Toda Heimatschutz ni bilo po volji, da Sturmsharen sprejemajo celo ljudi od slovenske stranke. Gosp. Kruppl ni ostal dolžan odgovora, tako da je naposled moralo posredovati orožništvo in motilce zborovanja postaviti na hladno. Kolikor smo slišali, je imel shod velik uspeh. Čudno je bilo, da pri zborovanju ni bil navzoč krajevni vodja dom. fronte, ker se je upravičeno pričakovalo, da bo z navzočnostjo pozdravil novo ustanovljeno organizacijo. Radovedni smo, kaj bo ukrenilo dež. vodstvo fronte proti taki propagandi.

sama in Bog nad njima, ki je videl njeno čistost in se ni srdil.

A tedaj je izrazil gospodar s Trate svojo željo. In staršem se je mudilo: čakale so še tri mlajše sestre.

Marija se je branila. Plašna in nesrečna in v velikem obupu je razgrnila srce pred materjo in jo je prosila usmiljenja. Mati je jokala, ker jo je ljubila in je videla nesrečo in gorje; zakaj skrbno in jasno gleda materino oko. A kako pomagati?

„Ne bo mogoče, dete! Oče ne pripusti, vem. Dolinar ima dolgove. In saj veš, mnogo ti ne moremo dati. In trdega kmetiškega dela nisi vajena.“

„Za njega storim z radostjo vse.“

Kakor ko zaveje jeseni pomladansko topel dih črez polje, da začudeno pogleda kmet, in zadrhti v sladkem spominu polgolo drevje, se je zganilo v srcu materinem. Vstal je spomin na mladost, ko je bila tudi voljna, pretrpeti vse, vse storiti za izvoljenca svoje duše, izbranega izmed tisočerih. A glej, bila je jesen... zavela je topla, božajoča sapa, spomin opojen in sladak; a je šla naglo mimo...

„Tako govoriš sedaj, dete A ko bi stala sredi skrbi in dela in pomanjkanja, bi ti nemara opešale moči.“

A vendar je odkrila možu. Previdno in nalahko je potrkala na njegovo srce, na očetovsko njegovo ljubezen. A oče je bil ponosen mož in svojevoljen...

„Nikoli! Tratnik že ima mojo obljubo.“

(Dalje sledi.)

PODLISTEK

Ksaver Meško:

Na Poljani.

(16. nadaljevanje.)

In ozirajo se po domu kakor dete, ki je zablodilo v tuj, neprijazen dom, in se ogleduje zavzeto in plašno po nepoznanem kraju, tesnobo zbujajočem.

Dve sta bili, ki sta čutili posebno praznoto in morečo žalost tega doma: gospodinja in dekla Katra.

Gospodinje ni privedla ljubezen z mehko roko v ta dom. Potisnila jo je v njega s silo volja staršev. Zato ni bil razlit solnčni sijaj črez njeno lice, ni drhtelo v sladkosti in v radosti srce, ko je prestopila prag dvora med topoli. Njeno oko ni iskalo in ni objemalo z vročim hrepenenjem moža, ki mu je izročena do smrti. Žalost je bila v očeh, trpka resnost na licih, bridkost v srcu.

Kjer kje so one lepe sanje, o Marija? Kje je oni trenutek, ko se okleneš moža, ljubljenega z vsem srcem, z vso dušo, z vsemi močmi, polna nebeške, še nikdar občutene sreče in mu govoriš s kipečo besedo morda, morda le v sladkih mislih, nezmožna glasne besede, morda le s pogledi, plamtečimi od vznese radosti, s hrepenenjem pričakovane tako dolgo, morda s solzami preobilnega veselja: „Glej, tvoja! Vsa in samo tvoja, zdaj in vekomaj!“ In on tebi: „In glej, ljubljena, jaz tvoj! Ves in samo tvoj, zdaj in vekomaj!“ In

Škofiče. 1. t. m. smo pokopali najstarejšo osebo naše fare, 92letnega Jožefa Kernjak, pd. Kajžra v Škofičah. Rajni je bil okoli trideset let cerkveni ključar, velik dobrotnik cerkve in svoječasno v občinskem in šolskem odboru. Bil je vsikdar narodno zaveden in se je vedno potegoval za narodne pravice. Ostal je neozžen in z njim je izumrla Kajžarjeva družina, ki je dala narodu več izobražencev, tako bivšega župnika v Št. Lenartu v podljubeljski fari. — 3. februarja pa je tukajšnja domovinska fronta priredila pri Kristofu veselico, ki je bila prav dobro obiskana. Dobrega razpoloženja je bilo dovolj pozno v noč. Sploh pridobiva ideja nove avstrijske domovine pri nas na sili in pristajih. — Gospodarsko pa nismo baš najbolje razpoloženi. Trenutno se najbolj hudujemo nad onim paragrafom socialnega zavarovanja, ki predpisuje jamstva za socialna bremena ne samo gradbenim mojstrom marveč vsem; ki pustijo poslopja zidat ali popravljat. Na podlagi te gotovo krivične postave so pritisnili kar tri posestnike, ki so na malomarnosti mojstrov povsem nedolžni.

Žvabek. „Pošteno srce in pridne roke so najboljša dota“, so rekli g. župnik Uranšek, ko so poročali mladi par Klemena Burger in Franco Skuk. Nevesta je rodom iz pliberške fare, a je že več let služila v Žvabeku, 4 leta v župnišču. Bila je tudi članica Marijine družbe. Naj da mlademu paru Bog svoj blagoslov!

Katmara vas. Od nekdanj je pri nas urejena utrakvistična šola — vsaj po imenu. Po šolski postavi sme značaj šole spremeniti edino dež. šolski svet po zaslišanju vseh činiteljev, ki vzdržujejo šolo. Zato se lani nismo mogli dovolj načuditi, ko je šolsko vodstvo naenkrat zahtevalo od otrok, da si morajo nabaviti nemške šolske knjige. Stariši so se temu silno čudili in upirali, končno pa so v nadi, da se bo z zadevo bavil itak krajni šolski svet, knjige začasno vendarle kupili. Pa glej spaka — šolski svet do danes še ni imel seje. Sedaj se stariši spet nadlegujejo z vprašanji, kakšne knjige — slovenske ali nemške — si želijo za šole. Kjer zapišejo „slovenske“, morajo otrokom seve kupiti slovenske knjige, komaj kupljene nemške knjige pa vreči v stran. Kakšen pouk mora biti pri takih spremembah, si lahko predstavljamo. Dokler šolsko vprašanje za koroške Slovence in s tem tudi za nas ne bo urejeno, odločno zahtevamo, da se značaj šole — kakor je predpisan po šolski odredbi — svojevoljno ne spreminja tako, da bo končno spet samo v neprijetnem ljudstvu. Obenem opozarjamo dež, šolski svet na opisane razmere in pričakujemo, da bo v krščanski državi končno prišel tudi za šole do veljave krščanski duh, po katerem mora šola upoštevati tisti jezik, ki ga govorijo družine. Cerkev ne vpraša, kaj eden ali drugi hoče, marveč vzame človeka, kakoršen je. To naj upošteva posvetna oblast in manjšinsko vprašanje bo takoj rešeno. — Hudo so nam oboleli č. g. župnik. V vsej fari vlada velika žalost in skrb za njihovo zdravje. Želimo jim čimprejše okrevanje, ker bi jih vsi do slednjega zelo, zelo težko pogrešali.

Led. Če pogledaš na mali šolski zemljevid Koroške, kakor ga rabijo otroci v šoli. Leda ne najdeš na karti. A predno so zgradili železnico Maribor—Celovec, je bil Led slavnoznan. Skozi Led vodi državna, ali kakor zdaj pravijo, zvezna cesta iz Velikovca na Labod. Na Ledu je bila pošta. Še sedaj hranijo pri Sveteju star poštni voz. Sredi januarja smo imeli z Leda kar dva pogreba. Umrla je Katra Vedenik, vdova in mati več otrok, ki je zaman iskala zdravja v bolnici. Ko ni bilo nobenega upanja več za ozdravljenje, se je vrnila domov in tu umrla. P. v. m. — Dva dni pozneje pa je bila pokopana Angela Stukec, ki je služila za kuharico v Št. Vidu ob Glini. Zvečer je še kuhala večerjo, postalo ji je slabo in v bolnici Usmiljenih bratov je umrla. Prepeljali so jo domov na Led. Bila je hčerka daleč znanega Sveteja Antona Rošerja, ki je umrl 1. 1900. Ko je on gospodaril pri Sveteju, so bili hlevi polni živine, žitnice so bile polne žita in shrambe polne mesa in zabele. Ko pa je on umrl, je njegov sin dr. Tomaž Rošer, zdaj advokat v Gradcu, vse skupaj prodal. Potem je posestvo šlo iz rok v roke, dokler ga ni kupil sedanji lastnik Waldkircher, rodom rajhovec. Dolgo let je služila rajna Angela Stukec v hiši, ki je bila nekdanj last njenega očeta. Služila je tudi v Gradcu in na Dunaju in nazadnje v Št. Vidu. Govorilo se je, da se je baš hotela poročiti z nekim čevljarjem v Št. Vidu in hotela vzeti k sebi nedoraslega sina, ko jo je dohitela smrt v starosti 41 let. Znana je bila po svoji vestnosti in priljudnosti. Zdaj počiva v grobu svojega očeta. Naj ji sveti večna luč!

Drobiž. Dne 14. t. m. praznuje prevzv. knezoškof dr. Adam Hefer dvajsetletnico nadpastirovanja. V juliju leta 1894 je visokega jubilaanta posvetil knezoškof dr. Kahn v duhovnika, nato ga je poslal na inomoško visoko šolo, prevzvišeni je bil nato nekaj časa profesor na Zgornjem Avstrijskem ter je 14. februarja 1915 prevzel nadpastirsko mesto v krški škofiji. — Župnija Globasnica je dodeljena č. župniku Sekolu iz Pečnice. V Dobro ves je imenovan za kaplana č. Matevž Tomazin, v Borovlje č. Peter Kirsch. — Dne 12. t. m. je praznovala celovška „Kärtner Sparkasse“ stoletnico obstoja in je ob tej priliki darovala 50.000 šil. za uboge. — Dunajska Ravag je napovedala, da bodo v dogledni dobi v naši državi uvedeni aparati, ki bodo prenašali slike na poljubno razdaljo. — Na Štajerskem straši zverina, ki se od časa do časa pojavlja tudi v vaseh. Sledijo ji, pa je še niso dobili pred oči. — Pri smuških tekmah v Zadnjici pri Celovcu si je 10. t. m. priporil prvo mesto Ljubljančan Priboršek Franc. — 27 letni Otmar Krasnig iz Št. Ruperta pri Celovcu je bil pred celovškim sodiščem obsojen na smrt. V juliju m. l. je položil bombo na železniški tir v celovškem predmestju. — V Beljaku se je tovorni avto tvrdke Gruber prevrnil na gladki cesti v jarek in pod seboj pokopal tri osebe. Šofer je bil takoj mrtev, dva težko ponesrečena. — Brata Makig iz Kožentavre sta bila vsled pretepa in nasilja proti službujočima orožnikoma predana dež. sodišču. — Pogorelo je Rakovnikovo posestvo na Vašinjah.

Trata pri Glinjah. Dne 3. februarja so prišli gostovat k Cingelcu vrli pevci in igralci „Gorjanci“ iz Kotmare vasi. Prireditelj bi se imela vršiti že 8 dni prej, dospelo je tedaj okoli 100 ljudi, ali „Gorjanci“ vsled snežnih zametov niso prišli. Vsled tega preložena prireditev ni bila povoljno obiskana. Društveni predsednik je sicer omenil, da niso prišli gostovat zato, da bi tu bogve kaj pokazali, ker že njihovo ime pove, da niso za to poklicani, a prišli so, da se pri našem kulturnem delovanju bližje spoznajo. Igralci in pevci pa so to pot dokazali, da tudi re; nekaj znajo. Dobro so bile zasedene vse vloge in igralci so se v resnici vživeli v igro, ki je povzročila toliko smeha. Ni tu prostora, da bi popisal vsakega igralca, pač pa moram posebno podčrtati izredno dober nastop „Neže“, ki bi tako rada sparala vse ta mlade. Prav poseben užitek pa je bilo poslušati vrle pevce. Že zdavnaj se ni razlegala taka lepa in čista harmonija po Cingelcevi dvorani. In če pomislimo, da so to večinoma kmetski fantje z žuljevo roko, ki morajo hoditi k pevskim vajam po poldruge uro daleč, bi skoraj rekli, da tak nastop ni mogoč! Kdor je videl, s kakšno pazljivostjo sledijo leti svojemu pevovodju, bo tudi razumel uspeh. Želeti bi le bilo, da bi se izkazalo občinstvo z večjo udeležbo hvaležno tako vrlim igralcem in pevcem za njih trud.

Škofiče (Igra). Dne 20. m. m. je naše društvo „Edinost“ priredilo lepo poučno igro „Fernandostrah Asturije“. Dvorana je bila nabito polna. Vsi igralci — posebno Fernando — so dobro igrali in bi jih želeli kmalu spet videti na odru. Med odmori so zapeli pevci pod vodstvom g. Verčnika par dovršenih pesmi.

Bilčovs. (Nastop naših pevcev.) Ni še dolgo od tega, ko smo poročali o lepo uspeli igri „Lepa Vida“. Danes vam poročamo o nastopu naših pevcev. Lepo število jih je. Vseh skupaj nad 40. Ti se delijo kar v tri zборе in sicer v starejši zbor z 16 člani, mlajši zbor s 13 pevci in dekliški zbor z 11 pevkami. Nastopili so na prireditvi predzadnje nedelje prvi mladi pevci in vzbudili vsesplošno presenečenje. Z burnim aplavzom se je občinstvo zahvaljevalo zboru za njegov lepi nastop. Nato je sledil skupni zbor s koroškimi narodnimi. Tudi nastop tega je pohvale vreden. Najbolj pa so ugažali naši najmlajši, zbor naših fantov in deklet. Prireditelj je bila res nekaj lepega in pristrčnega, za njo smo pevcem in pevovodju iskreno hvaležni. Odmore so izpolnili naši najmlajši z deklamacijami in so želi lepo priznanje.

Kotmara vas. (Še enkrat pustna.) V nedeljo dne 17. februarja ob 3. uri popoldne prireditelj „Gorjanci“ pri lnu v Kotmari vasi pustno igro „Dve nevesti“. Sodelujejo pevci in tamburaški zbor iz Podljubelja. Vabljeni vsi!

Hodiše. (Prireditve.) V nedeljo 17. t. m. prireditelj v domu sv. Jožefa dekleta Ženske zveze lepo trodejanko. Začetek točno ob 3. uri. — V nedeljo 24. t. m. pa prireditelj fantje istotam pustno veselico. Začetek ob 3. uri. Na obe prireditvi vabimo domačine in okolišane.

Št. Rupert pri Velikovcu (Pustna prireditelj). V nedeljo 24. t. m. priredi društvo iz Št. Petra na Vašinjah ob 3. uri pop. v dvorani Narodne šole igro „Čevljar-baron“ in burko „V posredovalnici“. Vmes nastop pevcev. Čisti dobiček je namenjen za nabavo zvonov.

ŽENSKI VESTNIK

Red v družinah.

V neki številki našega lista smo v kratkem članku čitali, da ima gospodinja nalogo vzdrževati red v hiši in vseh prostorih gospodarskega poslopja. Pravilno. To je eden važnih poslov med tisočih malih in velikih opravil. Gospodar zemlje in svetov je v svoje stvarstvo najprej postavil strog red in v tem redu se sučejo vesoljni svetovi tisočletja. Podobno vzvišeno nalogo je dal gospodinjini.

Le na temelju strogega reda more gospodinja razvrstiti vsa dnevna dela v gospodinjstvu in gospodarstvu in le na podlagi vzornega reda lahko računa na uspeh dela, da ohrani mir in gradi blagostanje.

Takoj ko vstopimo v tujo hišo, nam red ali nered govori o lastnosti gospodinje. Kako slab vtis dobimo ob pogledu v neredno in nečedno stanovanje. Pomilovanja vredna je družina, ker ji tak dom ne more biti ljub. Nasprotno pa najde domačin in tujec v čedno urejenem stanovanju kotichek oddiha in miru. Tam je zadovoljnost in sreča. V čednem stanovanju se zrcali duša vzorne gospodinje.

Žal pa je velikokrat vse prizadevanje gospodinje, da bi držala red, bob ob steno, ker se reda ne držijo člani družine. Prvi med neredneži pa so moški. Brez sodelovanja teh bo v hiši vedno narobe, pa naj se gospodinja in hčerka trudita za red noč in dan. Tudi moški mora vedeti, kje je obešalnik za klobuk in jopič, kje je prostor za čevlje in coklje (ne sredi kuhinje ali sobe!), kje je prostor, da odloži raz sebe smeti in blato in pljunke in drugo podobno navlako. Kolikokrat spremeni moški kuhinjo ali sobo v pravo pravcato razstavo orodja, žita, železnine, hlač, jopičev, klobukov, čevljev in cokel in druge ropotije. Pravijo, da ena ženska za tremi nerednimi moškimi komaj pospravi. Velikokrat prav nečedno zlorabijo marljivost deklet, ki se s ščetjo trudijo, da odstranijo nemarnost, s tem, da dirkajo po sveže umitem podu, se kregajo, zakaj toliko pomivanja, vrh tega razmaknejo vestno spravljene stvari na vse štiri vetrove. Priznajmo pa, da niso vsi moški taki in da mnogokrat tudi dekleta niso boljša.

Roka roko umiva, obe pa obraz. Tako naj bo glede reda tudi v naših družinah! Gospodinja z dekleti skrbi za red in snago, moški pa upoštevajte zapovedi reda in spoštujte njeno delo!

Do bodo naša stanovanja topla in prijetna vsem, smo dekleta ob strani naših mater pripravljena v podporo treh voglov žrtvovati vse svoje gospodinjske talente v dobrobit dragega doma.

Sele. Gospodinjinski tečaj priredi ob zaključku v nedeljo 24. februarja razstavo kuharskih izdelkov in izgotovljenih ročnih del. Razstava se otvori ob 8. uri popoldne. Jestvine se prodajajo v korist tečaju. Popoldne ob 2. sledi v dvorani prireditelj s pestrim sporedom: tečajnice bodo izvajale pevske točke ob spremljevanju kitare, ob petju narodnih pesmi pa simbolične plese. Nadalje bo na sporedu govor, šaljivi nastopi, dvogovori in prizori ter poučna in šaljiva igra „Izgubljeni raj“. Vstopnina nizka. Vse prijatelje od blizu in daleč vabi na razstavo in prireditelj vodstvo tečaja.

Vtisi z našega gospodinjinskega tečaja. Zapeli so pokrovi in kuhavnice in skozi okno tečajnice kuhinje se širi vonj okusnih jedil. V dvorani brnijo kolovrati in šivalni stroji, vmes pa zveni smeh in pesem mladih brhkkih tečajnic. To je življenje! Dekleta se pridno in vestno pripravljajo na bodoči poklic. Vsako minuto je treba izrabiti, ker dnevi mladosti in učenja so kratki in za njimi pride čas resnega dela in ustvarjanja. Dekleta kažejo, da hočejo postati vzorne verne gospodinje in matere. Četudi vsaki ni namenjen zakon. Vedno namreč, da tudi neporočena gospodinja in duhovna mati za rast družine in procvit našega rodu veliko pomeni, ako ze vsidrana v Bogu, zvesta v ljubezni do naroda in stanovitna v žrtvah do svojcev. Prav takih potrebuje naš narod mnogo. Da bi nam jih veliko dale naše gospodinjinske šole in naši gospodinjinski tečaji!

GOSPODARSKI VESTNIK

Nekaj o predaji kmetije. Včasih se dobi tu in tam kmet, ki je prekoračil že 80 let, a noče izročiti gospodarstva nasledniku. Njegov sin je oženjen, ima družino, dela, komandira pa še stari oče, ki je do mladega neopravičeno nezaupljiv. Noče slišati o predaji posestva: „Ti meni luč, jaz tebi ključ.“ Živi še v starih predsodkih minulih let, ne pozna napredka časa in izpremenjenih razmer, ki so položaj kmečkega stanu poslabšale. Računa s poljskimi pridelki in živino tako kot pred 40 in 50 leti in ne more umeti, da je treba dandanes drugače gospodariti kot nekdanj. In ker ne gre tako, kot si želi, zavrača vso krivdo na mladega, češ da slabo gospodari, da je svojčas sam v svoji mladosti vse drugače gospodaril, prodajal žito in poljske pridelke, živino i. dr. za dober denar. Staremu ni mogoče dopovedati o krizi kmetijstva, o novih večjih davkih, o padanju cen itd. In če se stari oče vendar odloči, da izroči posestvo malega obsega nasledniku, si večkrat izgovori tako velik preužitek, da je sin ogrožen v obstoj. Če si n. pr. užitek izgovori kot priboljšek letno nad 100 kg pšenične, 40 kg ajdove in 60 kg ržene moke, enega prašiča, 12 kg prave kave, 10 do 15 kg Frankove cikoriije, 12 kg sladkorja, 6 kg mila, vsak dan $\frac{1}{2}$ l mleka, potem še jajca, drva zabelo in še denar in hrano pri mizi, potem naslednik na malem posestvu ne more obstati. Takoj po prevzemu mora plačati visoko prejemščino, izplačati mora še brate in sestre in mogoče prevzeti tudi dolgove. Njegov in njegovih obstoj je s takimi pretiranimi zahtevami ogrožen. K. f.

Takole sme govoriti kmet: Prej da ste bili vi mestni ljudje, ali bogati ali visoki ali nizki, sem bil jaz. Zemljo sem pripravil, da je postala rodovitna, žito sem sejal, ustvaril sem polje, ki živi vas, vašo obrt, vašo trgovino in vaš promet. Našel sem pravico, dal sem postavo, sovražnika sem odvrčal, tisoče let sem nosil težka bremena. Drevo sem, vi pa ste listje. Vrelec sem, vi pa ste potok. Ogenj sem, vi pa ste njegov odsev.

Pridelovanje lanu pospešujejo na Predarlškem. Na predlog predarlske deželne vlade bo tamošnja kmetijska zbornica posvetila letos posebno pozornost pridelovanju lanu. Nakupila je že večje množine lanenega semena in ga bo oddajala kmetom po znižani ceni. Pripravlja tudi posebne ukrepe in olajšave za pridobivanje lanenega olja in prediva in upa, da bo tako krita potreba tovrstnega blaga na kmetiji v veliki meri iz domače proizvodnje. — Bi bilo priporočljivo tudi za nas.

Nekaj o krmljenju sena. Lani smo pridelali mnogo, vendar blatno in nezadostno posušeno seno. Taka krma je velike nevarnosti za obolenje živine, zlasti vnetja sluznice, želodca, črev. Zato je dobro, če blatno seno pred krmljenjem pretresemo in spravimo na nezaprašen prostor. Seno, ki je vsled vlažnosti toplo, poškopimo z vodo in posolimo. Sol uniči zarodke bolezni, ustvarja živim boljši tek in pospešuje prebavo. Na glavo odrastle živine vzamemo na dan 1—2 žlici zdrobljene živinske soli. Tako si prihranimo mnoge skrbi za živino.

Razdolžitvena akcija za gorske kmete se nadaljuje. Akcija za lažje odplačevanje dolgov gorskih kmetov je končana s koncem februarja. Do tega časa je bilo skupno izdanih 15 milijonov šilingov. Na zadnjem celovškem zborovanju je kancler napovedal slično akcijo tudi za leto 1935, vendar bo skupna svota, namenjena razdelitvi, znašala le 8 milijonov šilingov.

Beljaški trg 8. februarja. Zelje 50—70, pesa 50, čebula 40, špinača 1.40, redkev 60, hren 1.80, pozni krompir 20, repa zrezana 50, namizna jabolka 60, za kuhinjo 50, goveje meso 2.— do 2.40, telečje 1.60—2.80, svinjsko meso 1.60—2.20, prekajeno 2.— do 3.—, orehi 1.20, smetana sladka 4.—, kislja 2.40, čajno maslo 4.20, sirovo maslo za kuhinjo 3.80, strd 5.—, kokoši 3.—, race 3.50, gosi 3.—, jajca vložena 11, sveža 13 g za komad. — **Celovski živinski trg:** Voli 90, krave 1.—, za klanje 60, telice 85, prašiči 1.—, za pleme 1.20 šil. za kg žive teže. — **Celovski žitni trg.** Pšenica 39—41, rž 30 do 32, ječmen 23—26, oves 20—22, ajda 22—24, koruza 18—22, grah 80—1.—, isto leča, fižol 35 do 50 g za kg.

Inserirajte v „Koroškem Slovencu“!

ZANIMIVOSTI

Konec republike menihov na gori Atos. Svetovnoznana je gora Atos v Grčiji. Neposredno iz morja raste v višino 2000 m, oljke, platane in pinije rastejo tod, zanimivost njena pa je 20 samostanov, 250 koč in 150 kočic, ki nudijo bivališče 2500 menihom. Ta sveta gora je bivališče pobožnih mož, ki živijo svoje življenje v odpovedi, na njeno ozemlje ne sme nobeno žensko bitje, niti ne ženska žival. Hagia Mone, glavni samostan, se nahaja na visoki skali, do katere vodijo lesene stopnice, ki vzbujajo že same omotico. Grška vlada namerava sedaj iz finančnih razlogov meniško republiko razpustiti in jo nameniti v druge svrhe. Do namere jo je napotilo tudi dejstvo, da pada število menihov z vsakim letom, tako jih je leta 1914 tod živelo še 15.000, letos pa se je število skrčilo na 2500. Tisočletna zgodovina meniške gore se s tem končuje.

Kalifornija izvaža — zrak. Kalifornijski farmarji so se vrgli na nov „kšeft“. New Yorku namreč dobavljajo sveži kalifornijski zrak. V ameriških listih je brati zanimive njihove reklame, ko povdarjajo, da je kalifornijski zrak najboljši na svetu in je po njem precej vprašanja. Zrak dovažajo v jeklenih steklenicah v stisnjenem stanju, v sobah newyorških bogatašev, pa ga izpuščajo, da ga vdičujejo. Steklenica za enkratno napolnjenje sobe stane okoli 30 šil. — Pri nas je enostavnejše in cenejše, ker ga gremo srkat kar v gore.

Če brivec postane milijonar. Nedavno se je v Budimpešti pripetil sledeči slučaj z žalostnim koncem. Reven brivec, ki je živel z roko v usta, je bil sredi posla obvešččen, da je zadel glavni dobiček državne loterije okoli milijon pengöjev. Ob nenadni vesti se je tako razveselil, da se je postavil na glavo in napravil pravi „purcelbavm“, a obležal nezavesten. Ko so ga spet obudili, so opazili, da je vsled močnega padca in živčnega pretresa izgubil — vič in postal slep.

Konec zlatega zobovja. Še pred par desetletji je bila tehnika zdravljenja in popravljanja zob kaj preprosta in je bilo iztrgavanje zob menda najobičajnejše zdravilo. Seve so imeli stari ljudje ob zdravejši hrani splošno tudi boljše zobovje. Pred vojno so zobni tehniki segli po zlatu in ga uporabljali za popravljanje in nadomestilo bolnih zob. Pred kratkim pa je dunajski zobozdravniški zavod sklenil, da bo vsled padca cene doslej najdražje kovine — platine — uvedel umetno zobovje iz platine, ki bo pomešana z zlatom. Tako zobovje bo menda še celo cenejše. — Seve tudi najdražja kovina ne bo mogla nadomestiti umetnosti narave zdravih zob, ki so tudi najcenejši.

Umetno jezero so zgradili. Minuli četrtek so dogotovili veliko zatvornico ameriške reke Colorado. Zajezili so reko, da bo tvorila 180 km dolgo jezero. Velikanska vrata, s katerimi so zaprli slednji odtok, tehtajo 1340 ton. Jezero se bo napolnilo šele v treh letih in je namenjeno za dobavljanje pitne vode za kaliforniška mesta. Hkrati bodo tam sezidali mogočno elektrarno. Stroški znašajo skupno 385 milijonov dolarjev. Delo je bilo izprva izračunano na 7 let, pa je bilo dovršeno v štiri in pol letih.

Pretresljive številke velemesta. Dunajsko prostovoljno reševalno društvo je nedavno priobčilo zanimivo statistiko svojega dela v minulemu letu. 26.685 osebam je prihitelo na pomoč, to je 73 osebam dnevno. 1923 oseb je bilo žrtev avtomobilov, motornih koles, takoj na drugem mestu so ponesrečilo 1590 oseb, 491 žrtev je zahteval šport, 337 se jih je poškovalo ob požarih, 151 so ugriznile živali, 597 pijancev se je ponesrečilo. V 1040 slučajih ni bilo več pomoči, 9042 oseb je društvo odvedlo v bolnice, med njimi 426 žensk v porodnih krčih. — Koliko gorja in trpljenja na žrtveniku velemesta! In pri tem je dunajsko mesto znano, da šteje razmeroma manj nesreč kot druga velemesta.

Otroci se igrajo z — dukati. Nedavno je v italijanskem mestu Spoleto tamošnji župnik opazil otroke, ki so se igrali z malimi, okroglimi predmeti. Stopil je bližje in opazil, da so imeli v rokah od zemlje umazane novce, ki so bili — zlati. Obvestil je orožništvo, ki so ga vedli otroci na prostor, kjer so našli svoje igrače. Orožniki so našli tam še večje število zlatnikov, ki izvirajo iz dobe 300 do 400 po Kristusu.

Usodni napis na ladji. O katastrofi velike ladje „Titanic“ leta 1912 je znano še mnogim. A le

redki vedo, da je nosila ta ladja več strašnih in bogokletnih napisov. Eden se je glasil: „Celo Kristus je ne more potopiti.“ Pod vodno črto so bile meter visoke črke: „Ne potrebujemo ne Boga in ne papeža.“ Istega mnenja je bil ladjin kapitan, ki je še pri zadnjem obedu ponovil bogokletne besede in dal povelje: S polno paro naprej! Tedaj pa se je zgodilo strašno in nepričakovano, ob čemer se je zdrzil celi svet. Ledena gora je preklala orjaka najmodernejšega kova po sredi med besedami: Ne Boga — ne papeža. Izmed 1800 potnikov je izgubilo življenje 1100 oseb.

Slovenec — župan ameriškega mesta. V mestu Elly ameriške države Minnesota so se nedavno vršile volitve v mestno zbornico. Izmed sedmih odbornikov je bilo voljenih pet Slovencev z imeni Štefan Banovec, Franc Schweiger, Martin Skala in Janez Slobodnik. Slovenci so postavili tudi mestnega župana.

Kateri zna bolje? Joza: „Poznam moža, ki ima tako tenek čut za vreme, da na minuto pove, kdaj bo deževalo.“ — Honza: „To ni nič. Jaz sem poznal moža, ki je znal tako oponašati petelinov glas, da je sonce vzšlo.“

Kaj zasluži Hitler? Hitler menda kot kancler ne sprejema nobene plače, ker jo je namenil brezposelnim, vojnim invalidom in veteranom svoje stranke. Glavni vir njegovih dohodkov pa je njegova knjiga „Mein Kampf“, ki jo mora imeti vsak Nемеc v rajhu. Dohodki od tega dela znašajo po cenitvi nekega nemškega lista več milijonov mark. Hkrati gre Hitlerju po Hindenburgovi smrti plača državnega predsednika, ki znaša letno 100.000 mark in 300.000 mark za reprezentacijo. — Ob takih dohodkih seve ni težko biti radodaren.

Z drevesom se ženijo. Iz indijske Kalkute poročajo sledečo zanimivost: Med Indijci živi prazna vera, da je vsaka žena, ki poroči dvakratnega vdovca, obsojena v čimprejšnjo smrt. Praznoverni indijski vdovci pa obidejo to čudno vero s tem, da se v tretje ženijo s platanami, ki jih takoj po „poroki“ posekajo in nato kot trikratni vdovci hitijo v četrti zakonski jarem. Drevesa so v tamošnjih pokrajinah redka in jih zato radi uvažajo iz drugih krajev, obstojajo celo trgovine, ki se bavijo s tem nekoliko čudnim posredovanjem „tretjih“ žen in delajo z njimi prav dobre kupčije.

40 narodov v eni hiši. V večnem mestu Rimu stoji preprosta, meščanom le malo poznana hiša „40 narodov“. V njej se izza tri stoletij vzgajajo vedno novi borci za najlepši cilj katoliške cerkve: „da bo svet ena sama čreda in en sam pastir.“ Celih deset let se vzgajajo za zvišeno nalogo in nato pohitijo med svoja ljudstva, da jim pripovedujejo božjo blagovest. Le redko se po vrnitvi v življenje vračajo „domov“ kot duhovniki, častniki, obrtniki, uradniki; redno jih je 240, 40 narodom pripadajo in četudi se ne razumejo več po jeziku, se čutijo brate po duhu. Samo 240 jih je v desetletju in vendar upajo, da bodo nekoč privedli vseh 2000 milijonov ljudi v „hišo Očetovo“.

Vabilo.

Izobraževalno društvo „Trta“ v Žitari vasi priredi v nedeljo, dne 24. februarja 1935 ob 3. uri popoldne v Društvenem domu v Žitari vasi veselo igro:

Ubogi samci.

Med dejanji pojejo domači pevci.

Mnogoštevilno udeležbo pričakuje

10 ODBOR.

Vabilo.

Hranilnica in posojilnica v Št. Jurju na Zili, reg. z. z n. z., vabi svoje člane na

občni zbor

ki bo v nedeljo, dne 24. februarja 1935 ob 14. uri v Št. Jurju šte. 2.

Dnevni red:

1. Čitanje in odobrenje zapisnika zadnjega občnega zbora.
2. Poročilo načelstva in nadzorstva.
3. Odobrenje računskega zaključka za leto 1934.
4. Volitev načelstva in nadzorstva.
5. Slučajnosti.

9 Načelstvo.

Tudi služkinje ima „Kmečka zveza“ na razpolago. Obrnite se v slučaju potrebe na njo.